

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 10— Din

za inozemstvo 20— „

Oglaš po tarifa

Uredništvo:

Vilkošičeva cesta št. 16/1

Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravištvos

Ljubljana, Prešernova

ul. št. 54. Telef. št. 35.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ulica

št. 1. Tel. št. 22

Celje, Aleksandr. cesta

Račun pri pošti, čekov,

zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 26. januarja.

Če danes pogledaš v naše liste v Beogradu ali kjerkoli drugod, povsod je polno poročil o volilnih pripravah. Stavlja se volilna prorokovanja. Jolofitev pade v Srbiji, kjer se bočita glavni dve stranki za zmago: demokraci, po odstranitvi nespoznavljenih zopet jedinstveni, vsak dan jačji pod pritiskom režima, na drugi strani pa radikali, ki za sebe uporabljajo vso moč države in raznih virov.

A zaman, Srbi so žilavi in vajeni težjih političnih bojev. Moč demokratske stranke je v kmetu in obrtniku. Zemljoradniki, ki so hoteli prevesti seljake v svoje vrste, so povsem propadli. Slaba parlamentarna taktika in razdrojenost vodstva sta to stranko uničila. V tem trenutku je radi stranko zadelo dvojje nesreč: demokraci se niso razcepili, radikali pa so šli v dvojje: Protiv je napovedal Pašić končni boj, v vseh okrajih se postavljajo Protivske protikandidature. Kaj to pomeni v volilnih okrožjih z 2—4 mandati, je vsakemu jasno. Radikali pridejo skoro povsod pod koščnik v korist demokraci, ki kot najjasnejša protirežimska stranka zbirajo pod svojo zastavo vse opozicijske elemente, bivše zemljoradnike, bivše komuniste, socialiste. Zlat demokraci prika v dobro, da so obče-narodna stranka, ki se ne postavlja na stališče enega stanu ali razreda. Protivski nastop je vzbudil paniko, ki je tudi vlado močno pretresla. Protiv zahteva, da Pašić izmenja program v smeri ustavne revizije, kralj pa je Pašić dal vlado ravno pod pogojem, da Pašić izključuje vsako revizijo ustave. Torej ali razkol z vsemi posledicami, ali ostanka...

Demokraci v vseh državah koristi, če niso na vladi. Vse vidi, da so razmere poprej, ko so v koaliciji bili na strani demokraci, bile vendarle mnogo boljše. Zlat šele se vidi zlasti, kako je bil v najtežjih razmerah uspešen boj zlat vlade z gospodarskimi težkočami, kako je bila dobro organizirana hrabrana gladujočih pokrajin, in kako je za nižjo sloje bila vselej pri demokraci zaslonba sigurna.

Radikali v čisto narodnih okrožjih radejajo, zato so nade vrhli na narodno nošane kraje, kjer z obljubami vabijo v sebi Nemce, Madžare in Turke. V Južni Srbiji se bori jugoslovanska ideja pod demokratskim praporom zoper čisto silje. Nemci in Madžari so nevarni in zahtevajo garancije. V Vojvodini se je med Nemci pojavila stranka, ki pravi, da je čisto napačno, če Nemci vržejo vse na eno karto, češ, če si s tem nakopljejo sovražnikov brez potrebe. Agitira se, naj Nemci poljo katerokoli stranko, a po svojem gospodarskem interesu.

Na Hrvaškem ni nič z radikali. Med Hrvatse se radikali niti ne upajo, kar bi naj očel odprlo marksizmu v Ljubljani, ki misli, da je bil zagrebški kongres predseba k Pašićevi spalnici. Pač pa je danes toliko ko gotovo, da demokraci na Hrvaškem ne le ne izgube, ampak pridobijo.

In v Sloveniji? Preblizu smo, da bi mogli že danes avtoritativno ocenjevati. Javno mnenje je še v kristalizaciji. In grunacija strank bo šele v enem, šveh tednih končana. Fronta klerikalizma je enotna, napredna razcepljena. V tem oziru je odgovornost SKS pred vsem narodom dokumentarno pribita. V ostalem na mora pogled na razvoj položaja siliti vse napredne ljudi k razmišljanju: kaj je za napredno misel in za gospodarstvo Slovenije bolje — ali da se krenko zainteresira največjo stranko bodočega parlamenta t. j. demokratsko stranko za naše boje in težnje, ali da se poveri naše zastopstvo samo nemenskim strankam in strankam. To razmišljanje je potrebno in, če si bodo naprednjaki nanj dajali čisto miren in trezen odgovor, potem zanj nismo v skrbeh. A tudi demokraci bodo v okviru ožjega programa in časti svoje stranke še navrej storili vse, da se premoste nepotrebnih bojev in nasprotov. Bodoča skupščina bo skurščina stvarnega zakonodavstva. Najboljši med nami bodo komaj znalogali velikanske naloge, ki jo v tem delu po parlamentarnih sohanah nalaga dolžnost ravno Slovencev. Tudi če se bo to potrebo uvaževalo, tehnična za demokrate pri mislečih ljudeh ne more stati slabot. Zato z mirom zremo v volilno borbo.

Beograd, 26. januarja. g. Ustanovitelj socialistične stranke v Srbiji Dragi-ža Lapčević je danes poslal odboru stran-ke pismo, v katerem izjavlja, da ne namerava kandidirati v parlament.

Sporazum z Bolgarijo dosežen

MEŠANA KOMISIJA ODREDI VSE POTREBNO PROTI VPADOM KOMITAŠEV. — NOVA BOLGARSKA NOTA.

Beograd, 26. januarja. r. Med Jugoslavijo in Bolgarsko je prišlo do popolnega sporazuma glede likvidacije alere, ki je nastala iz četaških vpadov na naše ozemlje. Postavi se mešana komisija, ki bo preiskala zadnje dogodke ob jugoslovanski meji in ukrenila vse potrebno, da se prepreči nadaljnji vpadi četaških tolp. Bolgarska vlada je že imenovala v to komisijo 3 polkovnike, enega člana kasacijskega sodišča, šefa oddelka za javno varnost in načelnika oddelka za izvršitev mednarodnih pogodb. Naši delegati bodo nemudoma imenovani.

Komisija se sestane v Beogradu ter odputuje nato v južno Srbijo, da ob bolgarski meji na licu mesta določi potrebne varnostne odredbe.

Beograd, 26. januarja. g. Povodom vesti o vojaških pripravah v Bolgariji je bolgarski odpravnik poslov v Beogradu izročil znanjenu ministru noto, v kateri povdarja bolgarska vlada, da so vse vesti o kakršnikoli agresivnih namelih Bolgarije in o dozdavnih zvezah z Madžarsko povsem neosnovane. Bolgarija je trdno odločena voditi napram svojim sosedom in zlasti Jugoslaviji prijateljsko politiko.

Beograd, 26. januarja. r. Danes popoldne ob 4. je imel ministrski svet sejo, na kateri je notranji minister Vujčić referiral o situaciji v Južni Srbiji in Črni Gori. Na podlagi poročila vrhovnega komandanta žandarmerije je ministrski svet zaključil, da ostane izsledna komisija, ki se nahaja v Južni Srbiji še nekaj časa tam, da dovrši svoj posel.

Radikalni računi v Sloveniji

PAKT Z NEMCI IN MADŽARI. — RAČUNI Z NARODOVCI IN NSS. KONFERENCA PRI PAŠIČU.

Beograd, 26. januarja. g. Vodstvo radikalne stranke se je že dalj časa pogajalo z Nemci v Sloveniji glede skupnega nastopa pri volitvah. Sporazum je bil predhodno sklenjen v Mariboru med ministrom dr. Zupaničem ter dr. Oroselom, Naskom in dr. Pertzom. Sklenjeno je bilo, da se v mariborskem volilnem okrožju Nemci udeležijo volitev skupno z radikali. Glavni odbor nemške stranke v Novem Sadu pa tega sporazuma ni odobrila. Zato se se v Beogradu pričela nova pogajanja na tej osnovi, da bi postavili radikali in Nemci na Kranjskem kot nositelja liste dr. Zupaniča, v mariborskem volilnem okrožju pa zunanega ministra Ninčiča, ki ima v bečkereškem okrožju zelo slabe izglede, da bi prodrl, ker je tamkaj Protiv v prevladnosti, misli pa, da bi imel boljše šanse — na Slovenskem, Radikali računajo, da bi s pomočjo štajerskih nemških nacionalcev in pa s pomočjo Madžarov in velike, z močnimi denarnimi sredstvi podprte agitacije v Prekmurju, izbili in mandat v mariborskem okrožju. Anžirali so tudi nekateri dosedanja agitatorji SKS.

Med Ninčičem in Zupaničem bo v ostalem treba še bližjega sporazuma, ker so šanse v ljubljanskem volilnem okrožju znatno slabše. Nemški Kočevci se dosedaj niso vdali komandi

in vztrajajo pri tem, da bodo svobodno odločevali. Radikali med njimi nimajo navzlic celoletni propagandi nobenega ugleda. Pri slovenskih volilcih pa radikalna stranka ne dobi sto glasov.

Danes sta prispela v Beograd ljubljanski pokrajinski namestnik Hribar in mariborski veliki župan Ploj. Hribar vodi pogajanja s skupino okoli »Slovenskega Naroda« na tej osnovi, da bi ta skupina postavila v Ljubljani svojo kandidaturu, katero bi podpirali radikali, zunaj na deželi pa bi Narodovci podpirali radikalnega kandidata. Ta načrt pa je brez pomoči narodnih socialcev neizvedljiv. Dosedaj se ni posrežilo premostiti težkoče, ker ni računati, da bi mogla NSS postati zaveznica Nemcev in Madžarov. Gosp. Hribar je dobil nalog, da svojo akcijo nadaljuje.

Radikali so nameravali kandidirati tudi dr. Sajovica iz Kočevja. Ta kandidatura je propadla, ker se je pojavil proti njemu isti odpor, ki je že zadnjič preprečil njegovo imenovanje za velikega župana.

Pogajanja se jutri nadaljujejo; prisostvoval jim bo tudi minister Zupanič, ker gre za definitivno odločitev glede kandidatur.

Uradniško vprašanje

Beograd, 26. januarja. d. Režimski listi raznašajo danes podrobnosti o bele nameravani reformi uradniških prejemkov. Iz objavljenih podatkov je zaenkrat razvidno, da hoče finančni minister dati na mesec v to svrhu 10 milijonov dinarjev na razpolago. To je za celih 25 milijonov dinarjev mesečno manj, nego je bilo predvideno v skromnem Kumanudijem načrtu, ki bi se imel pričeti izvajati s 1. decembrom o. n. o. 1. januarjem. Ostale podrobnosti so polne nesmislov. Tako se trdi v neki poluradniški notici, da »notranji minister zahteva v sporazumu s finančnim ministrstvom preko finančnega odbora« izenačenje doklad in stanarine ter odpravo maksimiranja. Notranji minister pa nima v tem oziru nobene kompetence. Po zakonu je zato kompetenten le celokupni ministrski svet, kateremu mora finančni minister staviti primerne predloge in ki mora končno dobiti odobrenje parlamentarnega finančnega odbora.

Uradniške organizacije so dobile od finančnega ministra izjavo, da bo v nekaj dneh mogel dati definitivni odgovor na uradniške zahteve. Zato so bili za nedolgo sklicani shodi državnih nameščencev, ki bi se imeli vršiti po vsej državi, odpovedani.

Mobilizacija v Turčiji

Carigrad, 26. januarja. g. Koncentracija grških čet v zapadni Traciji je izzvala koncentracijo turških čet v vzhodni Traciji. V Turčiji je pozvanih pod orožje 20 letnikov. Vsega skupaj je dosedaj v vzhodni Traciji koncentriranih 60 tisoč turških vojakov, ki pa baje ne razpolagajo z dovoljno količino orožja.

Beograd, 26. januarja. r. Po poročilu iz Aten je grška vlada povabila vse inozemske vojaške atašeje, naj odputujejo na grško fronto, da se morejo prepricati, da grški vojaški ukrepi nimajo nobenega agresivnega značaja. Prepričali pa se bodo o ofenzivnih pripravah Turčije.

Pred laško evakuacijo?

Beograd, 26. januarja. g. »Tribuna« poroča iz Rima, da je Mussolinijeva vlada že dala vse potrebne instrukcije poveljstvu okupacijskih čet v tretji dalmatinski celi in na Sušaku, da se pripravijo za odhod v prvih dneh februarja. Kakor doznava, je naša vlada dobila obvestilo, da bo ratifikacija sammarghetih konvencij izvršena že v eni prvih sej italijanskega parlamenta.

Predsednik laške komisije za izvršitev pogodb bo general Minghetti(?).

Fašistovski proglas Primorcem

Trst, 26. januarja. l. Politični tajniki fašistovskih organizacij province Trst so razširili razglas, v katerem naglašajo potrebo da se delo za politično in socialno pomirjenje in vzpostavitev Italije nadaljuje v bolj civilizirani obliki, ki naj bi zagotovila lojalno skupno življenje Italijanov s Slovani v Italiji. Protestirajo pa proti delu »Edinosti«, ki skuša z »Jezuitskimi sredstvi« ovirati realizacijo načel, ki so že ustvarila narodno državo ter sramoti delovanje Italijanskega fašizma, ki dela za mir in red.

Goriška fašistovska zveza za razpuščena

Trst, 26. januarja. l. Po poročilih današnjih listov je vrhovno fašistovsko vodstvo razpustilo organizacijo fašistov v Gorici in odredilo, da se imajo goriški fašisti priključiti furlanski organizaciji. Razpust je kazen zato, ker so se svojčas tudi goriški fašisti pridružili demonstracijam proti degradaciji Gorice vsled priključitja k videmski provinci.

Praga, 26. januarja. s. »Venkov« poroča, da se namerava za češkoslovaško, jugoslovansko in rumunsko vojsko uvesti enotna oprema, ker bi se s tem ojačila varnost sedanjega položaja v Srednji Evropi.

Veličasten sprejem Josipa Sritarja

VES NAROD POZDRAVLJA PESNIKA VELIKANA OB NJEGOVEM POVRATKU V DOMOVINO.

(Glej poročilo na 2. strani!)

Neprestani spopadi v Poruhrju

OBSEDNO STANJE NAD VSEMI VEČJIMI MESTI.

Berlin, 26. januarja. d. Položaj v Poruhrju je od ure do ure bolj napet. Francoska vlada je sicer omilila svojo prvotno ostro taktiko, a nervoznost probivalstva se vsled tega ni zmanjšala in neprestano prihajajo poročila o spopadih med domačini, zlasti delavci in francoskimi okupacijskimi četami. Ker je bilo ponoči in zvečer že več francoskih vojakov napadenih, je komanda odredila da ne sme noben francoski vojak sam na ulico, ampak da morajo hoditi vedno v skupinah.

Po novejših vesteh je prišlo tekom minule noči in današnjega dneva do ponovnih spopadov in izgrediv v Mainz, Duisburgu, Trieru in Koblenzu. V Mainz-u sta bila pri tem dva nemška delavca ubita; baše je ranjenih tudi nekaj Francozov. Napetost med prebivalstvom je nepopisna.

Nad vsemi navedenimi mesti je proglašeno obsedno stanje. Vsi javni lokali se morajo zapreti najkasneje ob 11. uri. Po polnoči ne sme biti nihče več na ulici.

Telefonski centrali v Bochumu in Essen-u so prevzeli francoski uradniki.

Trier, 26. januarja. s. Vsled proglašitve obsednega stanja so zasedle francoske čete vse ceste. Nocoj je prišlo do novih konfliktov, pri katerih je bilo ranjenih več oseb. Vse promet počiva. Ravnatelj elektrarne Hendry je bil aretiran.

DEMONSTRATIVNE OVACIJE OBSOJENIM INDUSTRIJALCEM

Essen, 26. januarja. s. Povratek v Mainz obsojenih ravnateljev premogokopov se je razvil v navdušene manifestacije. Na vseh kolodvorih je velika množica pozdravila vračajoče se obsojence. Na essenskem kolodvoru so jih pričakovali tisoči in tisoči ljudstva. Policija je le s težavo mogla napraviti pot za avtomobile vračajočih se ravnateljev.

THYSEN IN TOVARIŠI SE PRI-TOZIJO

Essen, 26. januarja. r. Thyssen je izjavil zastopniku »Berliner Tageblatta«, da on in njegovi tovariši ne bodo pri-

Moratorij Nemčiji odklonjen

Pariz, 26. januarja. s. Reparačijska komisija je odklonila moratorij za Nemčijo ter s 3 glasovi ugotovila kršitev mirovne pogodbe Nemčije proti Franciji in Belgiji. En član komisije ni glasoval.

Pariz, 26. januarja. s. Zvezni kancelar dr. Seipel, zunanji minister dr. Grinberger, predsednik avstrijske narodne banke dr. Reich ter generalni komisar dr. Zimmermann so davi dospeli semkaj. Sekcijski načelnik dr. Schüller je snoči iz Rima prispel semkaj.

Volilno gibanje Nemcev

Beograd, 26. januarja. r. Nemška stranka v Vojvodini je pričela živahno volilno agitacijo v Banatu. V Karlsdorfu, ki je center nemške agitacije za pančevski okraj je sklicana za 28. t. m. velika nemška volilna skupščina. Enaka zborovanja se bodo vršila 2. februarja v Velikem Bečkereku za gornji Banat, 3. februarja v Rumi in Zemunu, 4. februarja pa bo v Zemunu določen nemški kandidat za Vojvodino za volitev v narodno skupščino.

Beograd, 26. januarja. r. Danes se je zglasila pod vodstvom poslanca Svetislava Mijatovića pri vojnem ministru deputacija Nemcev iz Vojvodine, ki je izrazila željo, naj bi nemški rekruti služili od sedaj naprej v Vršcu. Deputacija je izjavila vojnemu ministru, da gredo nemški rekruti sicer radi v vojaško službo, vendar pa bi jim bil položaj jako otežkočen, ako bi morali služiti v krajih, kjer bi jih nihče ne razumel.

SPAHO IN MAGLAJLIC.

Sarajevo, 26. januarja. z. Včeraj in danes se je tu vršil zbor zaupnikov muslimanske organizacije. Navzočih je bilo 122 delegatov. Po burnih debatah je bil odobril predlog Maglajlićev (vladine) skupine za skupen nastop vseh muslimanov pri volitvah.

Bozra dne 26. jan.

Zagreb, devize: Dunaj 0.1525 — 0.1590, Berlin 0.51 — 0.53, Budimpešta 4.25 — 4.50, Bukarešta 52 — 54, Milan 530 — 540, London 510 — 514, Newyork kabel 111 — 113, ček 106 — 111, Pariz 720 — 730, Praga 310 — 320, Švica 2125 — 2200, valute: dolar 109 — 110, lev 67.50, funti 510, franki 712 — 715, napoleoni 350, leji 52.50, lire 520 — 525, elektri: Ljub. kredita 215 — 235, Slavenske 103 — 105, Praštrediona 1125 — 1155, Trb. premog. družba 650 — 660.

Beograd, devize: Bukarešta 48.50 — 52, Berlin 0.52 — 0.54, Dunaj 0.15 — 0.16, Pešta 4.35 — 4.40, Solun 125 — 130, Sofija 65, Praga 295, Pariz 670 — 700, Zeneva 1925 — 2150, Milan 500 — 525, Newyork 108 — 111, London 488 — 500, dolar 104 — 110, lev 65.

Dunaj, devize: Beograd 629 — 631, Berlin 3 — 3.10, Budimpešta 26.95 — 27.05, London 332.175 — 332.775, Milan 3411 — 3419, Newyork 71.350 — 71.500, Pariz 4555 — 4596, Praga 2022 — 2028, Sofija 429.50 — 430.50, Varšava 237 — 247, Curih 13.310 — 13.340, valute: dolarji 70.950 — 71.250, lev 408 — 412, n. marke 3.10 — 3.40, funti 331.375 — 332.375, franc. franki 4525 — 4555, lire 3357.50 — 3392.50, dinarji 608 — 612, poljske marke 217 — 247, leji 334 — 336, švic. franki 13.220 — 13.280, češke krone 2005 — 2015, madž. krone 23.96 — 24.10.

Praga: Dunaj 4.6750, Berlin 11.50, Rim 170.25, Budimpešta 1.34, Pariz 231.25, London 165.75, Newyork 35.55, Curih 665.25, Beograd 31, avstrij. krona 4.70.

Berlin: Dunaj 30.17, Budimpešta 827, Milan 1107.22, Praga 643.38, Pariz 148.627, London 108.228.75, Newyork 23.191.87, Curih 431.418, Beograd 19.451, Curih: Berlin 0.027/100, Newyork 535.71, London 24.94, Pariz 34.45, Milan 25.75, Praga 15.12, Budimpešta 0.2050, Bukarešta 2.50, Beograd 4.75, Sofija 3.30, Varšava 0.0175, Dunaj 0.0074, avstr. krona 0.0075.

Povratek Josipa Stritarja

VELIČASTEN SPREJEM V MARIBORU. — PRISRČNE OVACIJE NA CELEM POTU. — RADOŠT SIVOLASEGA PESNIKA.

Rogaška Slatina, 26. januarja.

Zadnji sčinski žarki so se poslavljali od prijaznega hribočka nad Rogoško Slatino, ko se je pripeljal naš miljeni Josip Stritar, slavljem na vsej poti kakor triumfator, s posebnim vlakom na končni cilj svoje vrnitve v ljubljeno domovino.

Josip Stritar se je že dolgo pripravdal na povratek v domovino. V Aspangu pri Dunaju, kjer je bival doslej, se mu je med vojno in deloma tudi še po prevaru slabo godilo. Ko se je v Aspangu težko dobival živeti tudi za drag denar, je moral naš literarni učitelj in buditelj sedeti v zimski suknji v nezakurjeni sobi. Z avstrijsko penzijo mu je bilo le malo pomagano v strašni avstrijski druginji. Končno se je vendar domovina spomnila, da mora svoje velikane znati ceniti tudi pred smrtjo. Tako ga je zadnje čase domovina zalagala z živčjem, sam pa se še ni mogel takoj odločiti njenemu klicu, naj se vrne v njeno naročje. In ko se je pred tremi meseci odločil, da se vrne pod domači krov, mu je nepričakovano zbolela njegova zvesta družica soproga in je odhod iz Aspanga zopet moral odložiti. Slednjič je bil določen za Stritarjev povratek četrtek, 25. januarja.

Vodja zdravilišča v Rogoški Slatini dr. Šter, ki je imel ponovno priliko, videti bedne razmere, v katerih je živel naš veliki pesnik in pisatelj, je pokrenil plemenito akcijo in našel polno razumevanje pri pokrajinski upravi v Ljubljani, ki je z uspešnim posredovanjem pri oblastih poskrbel, da bo imel ljubljenece slovenskega naroda udoben dom v svoji domovini, po kateri je zadnje čase tako silno hrepenel in nestrpno čakal na trenotek odhoda.

Dr. Šter je prispel v četrtek v Aspang. Našel je pesnika Stritarja že popolnoma pripravljenega za odhod. Vsi kovčki so bili v redu. Stritar se je namreč zelo bal, da ne bi v zadnjem trenutku nastale kakšne zapreke in bile zopet uničene njegove sladke sanje o vrnitvi v domovino. Na vožnji od Aspanga do Dunajskega Novga mesta, ki je trajala približno eno uro, se je sivolasi pesnik spominjal krajev, po katerih se je včasih prehajal. Poznal je vsak kotiček v okolici in vse steze. V Dunajskem Novem mestu je prenočil v hotelu pri kolodvoru, kjer je bila pripravljena zanj soba v I. nadstropju. Naslednje jutro so ga kar v fotelju prenesli v brzdavil v kupe I. razreda. Vlak je odšel ob pol 10. dopoldne iz Dunajskega Novga mesta in prispel ob pol 2. popoldne v Maribor.

Bodi zdrava domovina!

Stritar je kljub slabo prespani noči in dolgem razburjenem pričakanju izgledal svež in čil. Od Grada naprej je neprestano vpraševal, kdaj bo na naši meji. In ko je vlak prekoračil avstrijsko granico, so se mu zaiskrile oči in je vzdihnil: »To so naši vinogradi in naši sadonosniki! Mahal je s svojimi tresočimi rokami domovini v pozdrav. »Kako domače je vse tu,« je tekel ponovno.

Prvi pozdrav, pozdrav mladine.

Na prvi slovenski postaji, v St. Ilju, je doživel prvo presenečenje. Na peronu ga je namreč pričakovala šolska mladina z učitelji, ki ee je poklonila velikemu učeniku naroda in ga obsula s cvetjem.

Triumfalen prihod v Maribor.

Medtem pa so v Mariboru že hitele ogromne množice ljudstva proti kolodvoru, ki je bil silno natrpan. Mladina je prišla z zastavicami, dame s cvetjem, vojaška in železničarska godba in na tisoče in tisoče občinstva. Še na strelj so stali ljudje. Tolikih množic še ni videl Maribor pri nobenem sprejemu. Brzdavil ee je mogel le počasi peljati na peron, ker so železničarji in stražniki komaj delali prostor orjaški lokomotivi. Na peronu so pričakovali Stritarja župan Grčar, okrajni glavar dr. Lanjšček, načelniki raznih uradov in oficirji pod vodstvom polkovnika Draškoviča.

Ko je narod zagledal pesnika-starčka, ki so ga dvignili k oknu vagona, so zadoneli zvoki obeh godb, ozračje pa ee pretresli silni in rezki vzkliki: »Živio! Slava Tobil! Vse se je gnetlo. da vidi pesnika, ki je nato s pomočjo dr. Štera zopet sedel in sprejemal pozdrave in darove ljubcev. Največje veselje je imel z vinom, ki mu ga je poklonilo naravno ženstvo. Poklonil jim je svoj popis s pripombo: Hvala. Župan Grčar ee imel s stopnišča vagona na narod nagovor v katerem je izražal radost in veselje ljudstva nač. povratkom pesnika in proslavljal njegove vrline. Govorila sta tudi dr. Medved in okrajni glavar dr. Lanjšček, ki je sporočil občinstvu zahvalo pesnika za navdušeni sprejem. Kljub utrujenosti je Stritar z veseljem segal v roke za stopnikom oblasti in korporaciji. Urednik Rehar in dr. Kacafura sta mu imenom Orjuna prinesla lovorjev venec, ki ga je Stritar vso pot z veseljem ogledoval in ga hotel imeti neprestano pri sebi. Izmed številnih gratulacij ee posebno spoznal dr. Kukulca, kateremu je odzdravil z besedami: »Vas pa menda poznam! In ko so mu odgovorili, da ima v resnici dr. Kukulca pred seboj, ee vzklili:

»Da, da, sedaj se Vas spominjam! Sivolascega našega pesnika je pozdravil imenom oficirskega zbora v Mariboru tudi polkovnik Draškovič. Ginjen ee sprejel končno krasne nagelčke in pa rožmarin, ki pa ga ni hotel dati v gumbnico, ampak si ga je po stari slovenski šegi zataknil za klobut.

Pot v Slatino.

Po polurnem zastanku v Mariboru se je brzdavil zopet premaknil. Sedeč v cvetju in rožah s svojo ženo, ee Stritar neprestano odzdravil na urnebesne vzklake hvalnega naroda. Vlak ee spremljal imenom južne železnice, ki ee dala salonski voz brezplačno na razpolago, tudi prometni kontrolor Kocjančič, da uredi vse potrebno med vožnjo, ker se je brzdavil z dovoljenjem ravnateljstva ustavil tudi v Grobelnem, kjer ee čakal na pesnika že nov okrašen voz. Spremljeval ee je pridružil tudi Vaš poročevalec, da Vam še nocoj sporoči pesnikove vtise med vožnjo in prihod v Slatino.

Josip Stritar ee z velikim zanimanjem opazoval snežne pokrajine južno od Maribora. Kljub visoki starosti, 87 let ee ima, pokrivajo njegovo glavo gosti in dolgi beli lasje. Oči so mu še vedno živahne. Akoprav sicer ne more več čitati časopisov, pa ee vendar po naši pokrajini prebiral imena postaj. Takoj, ko ee bil Maribor za nami, ee rekel: »Kaj takega nisem pričakoval! Sedaj šee človek vč, zakaj ee živeti! In godbe so bile tudi tam in tudi vino so mi prinesli! Zanimal ee je za vsako malenkost. Vpraševal ee za sela in vasice, mimo katerih ee dirjal vlak. Pri Poljčanah ee opazil kozolet in rekel: »To so slovenska znanja!«

V Grobelnem ee bilo na postaji zbrano skoro vse prebivalstvo in ga ee pri tej priliki imenom okrajnega glavarstva pozdravil in mu čestital ptujski okrajni glavar dr. Pirkmajer.

Zadnje mesce Stritar ni hodil na prosto in tako ee mu noge močno oslabele. V Grobelnem so ga zato morali prenesti v novi vlak. Na vsej poti proti Slatini ee narod sivolascega pevca navdušeno pozdravil in mu prirejal viharne ovacije. In ko ee končno prispel vlak na cilj, v Rogoško Slatino, ee se starček, ki ee gledal na uro, čudil, da ee tako hitro prispel. Potoma ee ponovno opozarjal svojo soprogo na cerkev po ljubkih slovenskih gričih, češ, glej, tu smo doma, to so naši kraji.

Prihod v Slatino.

V Slatini ee bila na okrašenem kolodvoru zbrana vsa šolska mladina, zastopniki uradov, Sokoli v kroju in številno občinstvo. Pesnika so takoj po prihodu na postajo posadili v naslonjač in nato odnesli v pripravljeno kočijo. Viharni vzkliki so mu orili z vseh strani, starček pa ee odzdravil na desno in levo.

»Stritarjev dom.«

Iskrji konjički so ponosno odpeljali pesnika v tih dom pod gozdičem, vilo Jankomir, ki bo prekrščena sedaj v »Stritarjev dom«. Njegovo bivališče obstoja iz dveh sicer skromnih, a zato lepše opremljenih svetlih sob, s krasnim razgledom v naravo. Tu bo Stritar sredi svojega naroda našel svoj mir, po katerem ee tako hrepenel in o katerem ee neprestano sanjal. Narodne dame so ga bogato oskrbele z živčjem in vinom, ki pa ga Boris Miran v svoji pesniški duši raje gleda kakor pije.

V Rogoški Slatini, ki ee doživela izredno srečo, da ee mogla sprejeti pod svojo streho ob zatonu njegovega življenja enega največjih sinov našega naroda z njegovo zvesto družico soprogo, vlada silno veselje.

Politične beležke

+ Seja načelstva JDS ee vrši prihodnji četrtek v tajništva (Narodni dom) ob 3. popoldne.

+ Občni zbor gospodarskega društva JDS za Sp. šiško ee vrši v nedeljo 28. t. m. ob 10. dopoldne v Čitalnici Sp. šiške. — Odbor.

+ Pritisk na uradništvo. Te dni razpošiljajo radikali uradništvo in učiteljstvu pozive na pristop k radikalni »franki Poročajo nam, da ee v mnogih krajih pritiska na državne nameščence, naj se »poradikalijo«. Tuzat preveč ambicioznih višjih gospodov ee je laže ee odločilo ukloniti hrbet pred »estje, ki žuga iz radikalne vlade. Poklon je napravljen zama in ee bo čez dva meseca slabo izplačal. Izražanj i meščenci so seveda vrgli pozive tja, kamor spadajo. Sedaj ee ho skušati laže z novo metodo. Dobili oči pozive pod firmo druge stranke, ki ee utarovljena, da reši skrahirano radikalno akcijo. Seveda tudi to ne bo zaleglo in radikali bodo navzlic fauznemu paktu s štajerskimi nemškimi šovinisti ter prekmurskimi madžarji odnesli z voliš — prazne katije.

+ Brezuspšna špekulacija. Pišejo nam: Dolge mesce so bile zaman vse intervencije za nekdanjega dolnjelndavskega gerenta Božidarja Severja, ki so ga Madžari držali v Rudimpešči. Radikalna gospoda, ki upravlja zunanje ministrstvo, se ni mnogo zmenila za usodo jugoslovanske državljanke. Šee, ko so se približale volitve, ee

postala zadeva B. Severja državna afera in iz vlade so se pričele širiti vesti o Severjevem trpljenju in o energičnih korakih, ki so bili storjeni za njegovo osvoboditev. Po indiskreciji radikalnega veljaka smo sedaj izvedeli, odkol naenkrat ta vnema. Radikali hočejo pripeljati gosp. Severja v Prekmurje ter ga tam zlorabiti za svojega priganjača, češ, glejte nas, kako smo se zavzeli za vašega človeka! To se jim seveda ne bo posrečilo, ker ee cela afera preveč prozorno nameščena in načrt preprobo zasnovan. Radikalci bodo dobili v Prekmurju figo, čeprav se »Samouprava« tolaži, da so v Prekmurju krotilci — na prodaj.

+ Radikalci dobrovoljcem. Radikalci so z velikimi obeti začeli mamiti v svoj tabor jugoslovanske dobrovoljce, izbirajoči njihov slabi položaj in nerazpoloženje v njihovih vrstah. Tako poroča sarajevski »Težaki Pokret«, da šumski minister Milan Sršić obljublja dobrovoljcem velike parcele bosanskega gozdovja, da jih pridobi za svojo kandidacijo. Agitacija pa navzlic temu ne uspeva. Le poedinci izrabljajo to priliko, ee radikalnim agentom izdajajo za dobrovoljce in ministru Sršiću prodajajo svoj glas za drva in parcele.

+ Iz radikalne volilne evidence. Kako pažno posvečajo radikali volilnemu gibanju v nekaterih svojih revirjih, svedoči sledeča beležka Beogradske »Politike«. Po naredbi velikega župana torontalske tamiške županije mora vsaka občina, katerih ee v županiji 180, vsak drugi dan telefonično javljati poročilo o volilnem gibanju in vse politične novice v svojem območju. Do 18. marca bo torej samo v tej županiji preko 5000 razgovorov — in vsak razgovor stane občino najmanj osem dinarjev. Drag posel! Pa se vsaj izve kaj zanimivega. Oni dan ee bila neka občina pozvana na odgovor, zakaj ee štiri dni ne pošlje telefonskega raporta. Sledil ee odgovor: »Novega ni. Volilci luščijo koruzo, gospod »notarijuš« pa so nakresani, da ne morejo blekniti!«

+ Radikalni dokument. Beogradska »Pravda« objavlja zanimiv dokument z zakulisne radikalne politike z demokratskim uradništvom. Dokument ee naslovljen na akcijski odbor radikalne stranke v Beogradu, vpošilja ga radikalni odbor za levaški okraj in obsega seznam sedmerih demokratkih uradnikov, ki jih ee treba telefonirati ali vsaj premestiti v »južne krajeve«. Poleg denunciacij predlaga levaški odbor tudi namestnike za izpraznjena mesta, kvalificirane edino z radikalnim partizanstvom. Levaški radikalni odbor ee vsekakor bukalno razumel in izpolnil svojo dolžnost, kajti listo ee vpsal »zaradi nove politične situacije in po naročilu iz Beograda!«

Po svetu

— Zalaeerszeg zgorel. Po vesteh peštanskih listov ee taborišče internirancev v Zalaeerszegu uničil požar. Diplomatski krogi sumijo, da ee ognel dal zaletiti poveljnik taborišča polkovnik Proch, da bi pred preiskovalno komisijo, ki ee bila ravno na potu v Zalaeerszeg, prekril velik nered. Taborišče v Zalaeerszegu ee bilo med vojno zgrajeno za vojne ujetnike, po prevratu pa ee bile v njem nastanjene »hrvatske legije«, interniranci obmejnih madžarskih pokrajin in oni Madžari, ki ee nimajo zagotovljenega domovinstva.

— Francoska vlada zoper komuniste. Francoski poslanec Cachin, ki pripada komunistični stranki, ee takoj po sklepu, da bodo vmarsirale francoske čete v Porenje, odpravil v Essen ter tamkaj nemške delavce hujškal zoper Francoze s komunističnega svojega stališča ter jih opominjal na solidarnost proletariata. Francoska vlada ee našla, v govorih, ki jih ee imel Cachin v Parizu in v Nemčiji, dosti materiala za kazensko preganjanje po francoskem kazenskem zakoniku, ter ee zahtevala od poslaniške zbornice, da Cachina izroči sodišču. Ko ee je o tem predlogu razpravljalo v zbornici, so komunisti in socialisti spretno zasuhali stvar tako, kakor da bi vlada zahtevala, naj parlament Cachina obsodi. Kljub pojasnilom, ki jih ee podal justični minister, da vladi ne pade na um, pogaziti načela o delitvi oblasti, ee nastal v zbornici nepopisen hrup, tepež in škandal. Končno ee zbornica sklenila s 371 glasovi proti 143, da ee Cachin izroči kazenskem sodišču.

Prosveta

Ljubljanska drama. Sobota, 27.: »Živi mrtvec«. Delavska predstava. Znižane cene. Izv. Nedelja, 28.: Ob 3. pop. »Liloma«. Izv. Ob 8. zvečer. »Vojček«. Izv. Ponedeljek, 29.: »Madame Sans Genes«. E. Torek, 30.: Zaprt. Sreda, 31.: »Vojček«. S. Cetrtrek, 1.: »Čudež sv. Antona« in »Crna dama iz sonetov«. C.

Ljubljanska opera. Sobota, 27.: »Triptichon«. C. Nedelja, 28.: »Nižava«. Izv. Ponedeljek, 29.: Zaprt. Torek, 30.: »Sevilski brivci«. B. Sreda, 31.: »Nižava«. E. Cetrtrek, 1.: »Mefistofeles«. A. Petek, 2.: »Carmen«. Izv. Sobota, 3.: »Triptichon«. D.

Šentjankovski oder v Ljubljani. Sobota, 27.: »Automobilist«.

Mariborsko gledališče.

Sobota, 27.: »Golgota«. C. (Kuponi.) Nedelja, 28.: Ob 15.: »Užitkarji«. Znižane cene. Izven. Ob 19.30.: »Kozarec vode«. Izven. Gostuje dramatično društvo iz Celja.

Vlogo Martie v operi »Nižava« poje v nedejo dne 28. januarja privrkat gđ. Ivana Kattnerjeva. Vlogo Sebastijana poje G. Cvejič.

Iz pisarne šentjankovskega gledališkega odra v Ljubljani. Danes v soboto četrtek in zadnjiš izvrstna veseloigra »Automobilist«, polna pikantnih zapletljajev in komičnih prizorov. — Jutri v nedejo gostovanje v Sokolskem domu v Škofji Loki z »Automobilistom«. Začetek ob 8. uri zvečer.

Predavanje o vitaminih v »Soči« v Ljubljani. Danes predava v društvu »Soča« zdravnik gospod dr. Matija Ambrožič o vitaminih. Je to ee tajstvena, posebno za otroke zelo važna hranilna snov, o kateri javnost tako reče ee ni nič poučena. Zato opozarja »džor Soče« svoje člana, prijatelje in drugo cenjeno občinstvo na to zanimivo predavanje. Začetek ob pol 9. uri zvečer. Vstop prost.

Kurz iz zgodovine umetnosti. Jutri v soboto ee vrši peto predavanje. Tema »Gotska arhitektura in plastika«; predavatelj Fr. Stelš. Začetek točno ob 6. uri zvečer v sejni dvorani bivšega deželneega dvorca. Vstopnice pri vhodu.

Angleško delo o Jugoslaviji. Nedavno ee v Londonu izšlo delo pod naslovom »The Birth of Yugoslavia« (Rojstvo Jugoslavije) znanega angleškega pisatelja Henry Baerleina. Delo obsega dva debela zvezka ter mu ee priloženo mnogo zemljepisnih kart. Angleški listi so pozdravili knjigo z obširnimi in ugodnimi komentarji. In kar ee glavno: delo ee pisano s tople simpatijo napram naši državi in našemu narodu, kar nam bo brez dvoma pridobilo novih prijateljev v angleškem svetu.

Sokolstvo

Sokolsko društvo Ljubljana II. ima občni zbor jutri, 28. t. m. ob 9. dop. v telovadnici državne realk. Bratje in sestre, pridite polnoštevilno!

Sokolsko društvo v Šiški priredi danes ob 8. zvečer v Ljudski šoli predavanje. »Slike iz neodrešene domovine«. — Odbor.

Dram. odsek Sokola Moste vprižori jutri, 28. t. m. ob pol 20. v društveni dvorani na Selu dramo »Večje«. K obilni udeležbi vabi odsek. — Zdravo!

Sokol v Siražišču pri Kranju ima občni zbor z običajnim dnevnim redom 27. t. m. ob 19. pri društvenem gospodarju br. Antonu Kriznarju.

Celjsko Sokolsko društvo ima svoj občni zbor jutri, 28. t. m. ob 9. dopoldne. — Člani društvenega odbora se opozarjajo na odborov sklep iz leta 1920, po katerem ee članom obisk našemu narodu nasprotnih prireditev strogo zabranjen.

Občni zbor Jugoslovanske Sokolske Matice ee vrši v soboto dne 27. januarja ob 5. uri popoldne v mestni posvetovalnici. Ponovno opozarjamo brate, da se ustanovnega zbora polnoštevilno udeležite. — Ker ee vrši v nedejo dopoldne istotam Savezna odborova seja, h kateri pridejo tudi zastopniki vnašnjih žup ter obenem prisostvujejo občenemu zboru Sokolske Matice, se vabijo vsi vnanji in domači člani Sokoli, da se udeležijo »Proslave sv. Save«, ki ee vrši v soboto zvečer v dvorani Kazine.

Sport

Nogometni trening S. K. Ilirije ee vrši ob lepem vremenu v nedejo, 28. t. m. na igrišču in sicer za vsa moštva ob 15. uri. Igralci naj pravočasno uredijo opremo. V garderobo ob 14. uri. S. K. Ilirija.

Drsališče S. K. Ilirije. V nedejo 28. t. m. svira na drsališču S. K. Ilirije ob 3. do 5. ure popoldne godba Zveze jugoslovanskih železničarjev. Drsališče ee električno razsvetljeno ter odprto do 10. zvečer.

Smučarski odsek T. K. »Skala« v Ljubljani priredi v nedejo, dne 28. t. m. izlet smučarjev v Višnjo goro. Novinci se bodo vezbali pod vodstvom krmarjev, izvežban pa krečno na Kucelj. — Odhod iz Ljubljane ob 7.50 zjutraj iz juž. kolodvora, povratek ob 19.52. Smučarski odsek.

Protestni zbori državnih nameščencev in železničarjev

Osrednja Zveza javnih nameščencev in pokojencev v Ljubljani ee dobila v četrtek, dne 25. januarja zvečer sledečo brzojavko:

Beograd, dne 25. januarja 1923. Ministar finansija usvojio naš predlog o izjednačenju činovničkih, o izjednačenju stanarine, o izjednačenju penzionera i neukaznih činovnika. Pismo opišneje. Svaki protestni zbor bio bi neumestan i štetan. Stoga ovake zborove ne sazivati a sazavne odkazati.

Predsednik: Jovanović, sekretar: Dilber.

Spiro te brzojavke so na sestanku dne 25. januarja zvečer zbrani zastopniki organizacij državnih nameščencev in železničarjev soglasno sklenili, da se 28. januarja nameravani protestni zbori začasno prelože. Poudarjamo izrecno, da organizacije odklanjajo vsa-

ko odgovornost za morebitne posledice, če vlada upravičenim zahtevam državnih nameščencev in železničarjev v izdatni meri nemudoma ne ugodi.

Osrednja Zveza in železničarske organizacije.

Občni zbor »Gospo-svetskega Zvona«

Če se stokrat prerokamo, ali naj ta bujni razcvet narodne mladosti v Ljubljani čenov pripisemo večji deli maskaram, cvetju ali prirojeni talergiji — eno ee gotovo: za suhe občene zbroje naših narodno-obrambnih društev Ljubljana nima več interesa. Sinočnji občni zbor »Gospo-svetskega Zvona« v magistratni zbornici ee to dokazal znova. Društvo Meje v Ljubljani okrog tisoč članov, zbralo pa ee je par piščih ducatov koroških rojakov. Njim ee v pričetku zbora predsednik g. dr. J. C. Oblak namenil svoj pozdrav ter v kratkih potezah resumiral delovanje in uspehe društva. »Gospo-sv. Zvon« si kot obrambno društvo koroških Slovencev stavlja za glavni namen podporo podjarmljenih bratov onstran Karavank; podporo v vsakem oziru: v narodnem, kulturnem in gmoetnem. Gospo-svetski ee v veseljem konstatiral dejstvo, da so koroški Slovenci neomajali. Renegatstvo med njimi ne najde več kalii. Za čimvečje probujanje narodne zavestnosti potrebujejo naše moralne opore, za svoj kulturni napredek knjig in vsled zatiranja vsakega javnega pokreta našo gmoetno pomoč. »G. Z.« ee storil, kolikor ee bilo v njegovih močeh.

Po poročilu tajnika g. Kužnika ee »G. Z.« v prošlem letu posvečal glavno skrb kulturnemu razvoju koroških Slovencev. V to svrhu ee sklenil akcijo zbiranja knjig. V Ljubljani ee uspeh zadovoljiv, a ee nedostaten; nabralo ee je 1200 knjig, rezultati v Kranju in Celju se niso znani. Uspehi društvenih prireditvev — posebno evetličnega dneva o Binkoštih — so društvu pribavili znatna gmoetna sredstva, ki so se v glavnem namenila prireditvi inteligentnega naraščaja, koroškim dijakom v Kranju in Mariboru.

Poročilo blagajnika g. Zvana izkazuje dohodkov 149.814,85 K, izdatkov pa 141.884,26 K, torej gotovine 7930,59 K. Skupno z inventarjem znaša društvena imovina 12.190,59 K.

Po odobritvi obeh poročil ee bil izvoljen novi odbor, ki ga tvorijo gg. dr. Oblak, nadučitelj Jekl, dr. Arnež, dr. Potočnik, ga. dr. Debelakova, Ante Beg, dr. Rožman, nadrev. Leitgeb, posl. Brandner, Vek, Ravnihar, Marica Komarova, Likovar, Lavrenčič star., Kovač Milko; preglednika: inž. Mihor in nadupr. Zvan.

Med služajnostmi ee g. rač. ravn. Cvek izročil pozdrave društva »Soče«, nakar ee g. dr. Oblak s pozivom na vzajemno delovanje in skupno narodno obrambo zaključil zborovanje.

Teror pri volitvah v Pokojninski zavod

(iz krogov zasebnih nameščencev.)

Od vseh strani prihajajo Zvezi društev privatnih nameščencev poročila, kako podjetniki — med katerimi so seveda mnoge častne izjeme — pritiskajo na svojega nameščenca, da voli listo »Zdrženih zasebnih nameščencev«. Vse ča nam ee bilo jasno, da ee to listo organiziral podjetnik in si izbral za njo nekoliko slavnatih mož. Vendar si ni nihče predstavljal, da so pri nas podjetniki tako brutalne vrste, kakor na primer pri neki družbi, katere inženir ee zahteval glasovnico od nameščenca, češ sicer sledi takojšnja odpoved iz službe. Pri drugi tvrdki zopet so ukazali nameščencem, da prinesejo neizpolnjene glasovnice prokuristu. Sredi Ljubljane ee ee zgodilo, da ee ravnateljstvo podjetja petom okrožnice vprašalo posameznike, kako bodo volili.

Ti terorizirani nameščenci so seveda takoj prišli v vezvino tajništvo in pred številnimi pričami izpovedali gorostasnosti o »svobodi« in »tajnosti« volitev. In navzlic vsemu temu terorju, o katerem imamo številne dokaze tudi iz Maribora in province, bo zmagala ideja strokovne in nadstrankarske zveze združenih zasebnih nameščencev.

Ta zveza ee res najnovejšega datuma, vendar gre njen uspeh tako hitro v klasje, da ima že stotine in stotine nameščencev za seboj.

Kompromitirani »združeni nameščenci« in njihovi poslovni gospodarji samo ee pljujejo na dokaze, samo ee psujejo v svojih poslanih v dnevnem časopisju. Privatni nameščencev, ki čule danes obe plati zvona, in ki čuti teror podjetnika pri volitvah v Pokojninski zavod, ee, da so združeni zasebni nameščenci samo začasen akcijski odbor, postavljen od podjetnika, da mu pribori zmago.

Moralna zmagava Zveze društev privatnih nameščencev in strokovne ter nadstrankarske ideje v Zvezi ee dobojevana, njeni nasprotniki v vrstah nameščencev in podjetnikov so ostali dolžni odgovora na dejstva, zapisana v »Jutru« ob 24. t. m. Nasprotnik ee samo ee zaklel, ko ee čital, samo psotka mu ee zdrknila iz ust, nam pa gre pri vsem tem malo — na smeh.

Z dokazi pridemo v najkrajšem času na dan, to naj vedo vsi tisti, ki hočejo ee boja. Dokazali bomo, koliko pridnih in poštenih rok ee moralo pod grožnjo odpovedi službe zapisati na glasovnico »Združeni zasebni nameščenci«, čeprav ee ee temu upirala vsa njihova poštena notranost. Toda teror bo zlomljen. Zato jamčijo združene organizacije zasebnega nameščentva:

Domače vesti

*** Za nove naročnike smo priložili** žanjski številki položnice. Prosim jih, da pošljejo naročnino (mesečno 10 dinarjev) takoj, da ne bo pri prejemanju lista nobenega prestopa.

*** Kraljeva poročna slika.** Minister n. r. dr. Gregor Žerjav je prejel od Nj. Veličanstva kralja krasno fotografijo, ki predstavlja kralja in kraljico kot novorojenca. Fotografija je v zlatem okvirju s kraljevim in kraljičinim monogramom ter nosi lastnoročno podpis »Aleksander« in »Marija«.

*** V Beograd je odpotoval namestnik** Hribar. Minister Zupanić, ki bi se imel vrniti v Beograd, je odločil odloži.

*** Reaktiviranje in poklican v ministrstvo** saobračaja je, kakor nam javljajo iz Beograda, bivši šef inspektorata državnih železnic v Ljubljani gosp. Rihard Negovetič. Določen je baje za šefa nove prometne kontrole.

*** Člane slovenske sekcije »Jugoslovskega novinarskega združenja«** vabimo na sestanko, ki se bo vršila v nedeljo dopoldne ob 10. v Ljubljani pri Mraku, da se končno konstituirajo sekcija naše sindikalne organizacije. Sprito stanovske važnosti te zadeve prismo, naj se sestanka po možnosti udeležijo vsi člani. — Trane Tersoglav, nač. predsednik.

*** Sedemdesetletnica obstoja arzenala v Kragujevcu** se proslavlja te dni. Čudna pota je hodil ta arzenal, katerega začetek je bil prav primitiven, a se je razvijal vedno bolj in so kmalu po njegovem nastanku že vili v njem 12centimetrski, pozneje celo 24centimetrski topove. Pred vojno je bil kragujevski arzenal moderno urejena delavnica, v kateri se je izdelovala municija, obenem so se pa predelavale enometne puške v brzometne. Ta arzenal je bil znan tudi pri nas, saj se je veliko pisalo o bombah za sarajevski atentat, ki so bile izdelane baje v tem arzenalu.

*** Nemška hiša v Celju.** Zadeva celjske »Nemške hiše« je sedaj končno rešena v prvi instanci. Okrožno sodišče v Celju je razsodilo, da je svoj čas na goljufiv način sklenjena pogodba nekaterih celjskih Nemcev z razpuščenim nemškim društvom »Deutsches Haus« neveljavna. Kakor se poroča, bilo li Nemci še v drugo in tretjo instanco.

*** Preganjanje naših ljudi na Madžarskem.** Iz Budimpešte je prešla zagrebška »Riječ« poročilo, da je Stanko Marković, naš optant iz Lančule na Madžarskem, bil te dni v Pečuhu obsojen na 12 let ječe zato, ker je optiral za našo državo.

*** Grki in naša konz v solunskem pristanišču.** Izjave grške vlade v tem vprašanju so vedno prijazne in zunanji minister Aleksandris je zopet izjavil novinarjem, da se predlogi beograjske vlade primerna podlaga za sporazum. Grška carinarnica v Solunu pa še vedno šikanira naše trgovce pri tranzitu in noče nič vedeti o že sodaj veljavnih pogodbah.

*** Nova naselbina v Banatu.** Ekspozitura gradbene direkcije v Bečkereku pripravlja novo naselbino v Banatu. Ministrstvo za agrarno reformo je odredilo, da se ustanovi nova naselbina ob Sarči na posestvu dr. Lebaha. To poselitve se razdeli med 120 naseljenčev, ki dobe primerna stavbišča za hišo, gospodarska poslopja in vrtove ter pripadajoča zemljišča za obdelovanje. Ministrstvo je že nakazalo dva milijona dinarjev, iz katerega fonda se naseljenecem dovolijo primerna posojila.

*** Repatriacija Rusov iz Jugoslavije.** Kakor poroča beograjsko časopisje, je zastopnik sovjetske vlade, Koreškov, dobil dovoljenje za 14dnevno bivanje v Jugoslaviji. Koreškov prispe te dni iz Sofije v Beograd, kjer bo konferiral z našo vlado v zadevi repatriacije ruskih državljanzov, ki so naseljeni v Jugoslaviji. Obenem se bo razpravljalo o vrnitvi naših vojnih ujetnikov, ki se še nahajajo v Rusiji. Njih število znaša približno 10.000.

*** Poštni avtomobili v Jugoslaviji.** Tekom prihodnjega meseca prejme ministrstvo pošte in brozjava 40 poštinih avtomobilov. Od teh avtomobilov jih dobijo Ljubljana 5, Beograd 7, Zagreb 5, Sarajevo 6, Cetinje 8 in Split 9.

*** Telefonska zveza s Cetinjem.** Iz Beograda poročajo: Dne 25. januarja se je v ministrstvu pošte in brozjava vršil prvi direktni telefonski razgovor s Cetinjem. Telefonska linija gre preko Sarajeva, Mostara, Trebinja in Kotora.

*** Iz »Uradnega lista«.** »Uradni list« pokrajinske uprave za Slovenijo objavlja v včerajšnji številki zakon o prometu z devizir ni v valutami, odločbo o uvozu pšenice za mline ter predpise za izvrševanje te odločbe.

*** Pri pokrajinski upravi v Zagrebu** je bil banski svetnik dr. Gavro Gojković pomaknjen v četrti činovni razred ter mu je bilo obenem poverjeno vodstvo oddelka za notranje zadeve.

*** Imenovanja v državni službi.** Imenovani so: Višji oficij Ivan Sotelaček za pisarniškega ravnatelja pri oddelku ministrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani; inženjer Alojzij Zumer za provizornega gospodarskega asistenta pri šumski upravi v Bohinjski Bistrici; pristav Anton Fortič za pisarniškega pristava pri pokrajinski upravi, oddelek za socialno politiko; srazki živnozdrav-

nik v Trsteniku Fran Kosec za provizornega uradnega živnozdravnika pri veterinararnem referatu okrajnega glavarstva v Kranju; živnozdravnik Božek Vasić za provizornega uradnega živnozdravnika pri okrajnem glavarstvu v Ptuj; strokovni praktikant Josip Sušić za kmetijsko-strokovnega učitelja, posli okrajnega ekonoma pri okrajnem glavarstvu v Radovljici pa so mu poverjeni še nadalje. — Pri moški kaznilnici v Mariboru so imenovani: za strojnika Ručič Marčič, za višja paznika Ivan Fariš in Ivan Kanič, za paznike Matevž Flevnik, Alojzij Drogenik, Franc Fekonja, Janez Kapitler, Josip Puhar, Ivan Golob, Josip Knez, Jakob Zalokar, Anton Renčelj, Josip Herlah in Ivan Reich.

*** Za nadučitelja na ljudski šoli v Sevnici** je bil na seji višjega šolskega sveta v četrti imenovan g. Fran Drnovšek učitelj v Sevnici, kar je v včerajšnjem poročilu vsled tehnične pomote izostalo. Nadučitelj Drnovšek živi kot zavezen narodni delavec v celnem Posavju velik ugled.

*** Trinajsto plačo so prejeli včeraj vsi** uslužbenici mestne občine Ljubljanske. Sicer nekoliko pozno, a vendar dobrodošlo!

*** Hilmen, Carinski uradnik Ivan Pečar** v Mariboru se je poročil z učiteljico gospodičino Zinko Trešče v Podovci.

*** Umrl je predvčeršnjem v Radovljici** tamkajšnji nadpoštar gospod Ivo Svetina. Kakor smo poročali, si je Svetina v hipu blaznosti pogoltno kroglo v glavo. Po dvanajdnem trpljenju je umrl na posledicah težke poškodbe. N. v. n. p.

*** Afisiranje reklamnih lepakov.** Politijsko ravnateljstvo razglasa: Ker so se ob priliki zadnjih občinskih volitev v Ljubljani pri afisiranju volilnih reklamnih lepakov dogajale velike nerednosti, opozarja policijska direkcija z ozirom na bližnje volitve v narodno skupščino na določila § 23 tiskovnega zakona, glasom katerega se smejo plakati in različni drugi letaki nalepiti samo na mestih, ki so oblastno nalašč za to določena. Nedopustno pa je vsako lepljenje na javnih in privatnih prostorih, kakor tudi mazanje zidov z različnimi napisi. Proti kršiteljem predpisov bo uvedla policijska direkcija v posameznih konkretnih slučajih sodno-kazensko postopanje v zmislu § 23 tisk. zakona, odnosno § 468 kaz. zakona.

*** Tatjanin večer.** V četrtki je bil ljubljanski Narodni dom zopet enkrat premehen za ogromno število posetnikov ruskega Tatjaninega večera. Prebogati koncertni spored v veliki dvorani in prav tako pestri kabaretni spored v tobovnijski sta pač morala mikati. Obe dvorani sta bili živo dekorirani in stopnišče vse v zelenju. Bifeji so bili po stranskih sobah in pod galerijo. Nastopi pevcev gg. Zupana, Kovača, Šimena, Balabana, igralke Nablocke, dijaškega ruskega zbora i. dr. so želi živahno pri-znanje zgoraj, a prav tako nastopi kabaretnikov spodaj. Gospodične so prodajale »mačka v vreči«, evetlice i. dr. Povsod je vladala najboljša volja. Zlasti veselo račanje se je razvijalo v veliki dvorani ob marljivem sviranju vojske godbe. Plesalskih parov pa je bilo toliko, da si se moral sredi gneče sukati le okoli lastne ose. Ruska prireditelj na korist ruske akademske mladine se je torej zopet obnesla izborna. Simpatije, ki jih uživajo naši ruski bratje v Ljubljani, so našle v četrtki znova jasne izraza. Zal, da je bil aranžman nedostaten za toliko množico; nedostajalo je miz, posod i. dr., zlasti se je splošno grahal nerodna uredba z garderobo. Garderobno pitanje je menda po vseh ljubljanskih dvorinah sila pereča in če nihče, se ga bo morala končno lotiti vsaj varnostna oblast.

*** Stanovanjski najemniki in zalaganje** stanarine. Iz krogov stanovanjskih najemnikov smo prejeli: Vsem on'm. ki stanovanjskim najemnikom nasvetujejo, naj v slučaju nesporazuma s hišnim lastnikom založe stanarino pri mestni blagajni in to v obliki hranilne knjižice, se stanovanjski najemniki sicer zavračajo, je za veliko skrb in pozornost, vendar pa se po tem nasvetu nikakor ne morejo ravnati, ker nimajo niti hranilnih knjižic, niti denarja zanje. Tudi pismene vloge na stanovanjsko razsodišče za določitev najemnine najemniki ne bodo mogli vlagati pri stanovanjskem uradu na Dunajski cesti, ampak naj store to raje hišni posestniki.

*** Predavanje v Mestnem domu.** Sinoči ob 8. uri se je vršilo v Mestnem domu predavanje, ki ga je priredila »Unija«. Predaval je g. Planinc »o naših narodnih zahtevah«. Predavatelj je razvil mnoge originalne misli. Med poslušalci katerih se je nabralo okrog 250, je bilo mnogo komunistov, ki so se po predavanju oglašali k besedi. Izmenjevala misli ni bila brez koristi.

*** Napečno poročilo.** V nedeljskem »Jutru« je objavljena vest, da je Mil. Sirc ponovno vrnil znesek in ga zapravil skupno z Vido Jary na Bledu. Kakor se nam pa sedaj poroča, je ta vest zgrešena. Po dosedanjih podatkih izgleda, da je bil Mil. Sirc žrtve mlačne neizkušenosti in lahkovernosti ter ženskih spletk, katerih je nasledel skupno z nekaterimi drugimi osebami ter prišel pri tem sam ob večje vsote denarja, katero si je izposodil na povsem pošten način. O zadevi ne moremo podrobneje poročati, ker se nahača v sodni preiskavi, ni pa dvoma, da se je imenovalemu s prvim poročilom zgodila krivica. Ker smo čuli, da se nam očita, da je bilo naše uredništvo opozorjeno, naj ne poro-

ča o stvari in da je vsaj to čemu poročalo, ugotavljamo, da nismo bili opozorjeni od nikogar, pač pa da je enako vest pred nam prišla še neki drugi tukajšnji dnevnik.

*** Požar v delavnicah južne železnice** v Mariboru. V četrtki okoli 22. ure je nastal v delavnicah južne železnice na koroskem kolektorju v Mariboru silen ogenj. V trenutku so se dvignili gosti dimi iz poslopja. Požar je nastal v skladišču olja, firmeza itd., ki se nahaja v kletih nove stavbe ob cesti na Limbuš. V skladišču je bilo več sodov terpentina 5000 kg lakov, 10.000 kg raznih barv in 5 velikih rezervoarjih firmeza kakor tudi 2 sode petroleja. Kako je ogenj nastal, še ni pojasnjeno. Skladišče je sicer vedno zaprto in dostopno le strogo uslužbenim osebam. Domneva pa se, da je povzročil požar kratak stik. Škoda se ceni nad 6 milijonov kron. Gasilec se je z nadčloveškim naporom šele proti jutru posrečilo ogenj lokalizirati in končno zadušiti. Pri reševalnih delih je dobil eden izmed gasilcev opekline na obrazu in rokah.

*** Kino Matka v Ljubljani.** Orjaški in simpatični Maciste nastopa v senzacijonelnih pustolovski dramli: Maciste in hči kralja srebra. Že njegovo ime je najboljši porok, da je film prvovrsten in poln napetih dogodkov. Ulogo hčerke kralja srebra igra Helena Makowska, znana ne le po svoji izredni lepoti, ampak tudi po svojem pogumu pri izvajanju nevarnih situacij. Film se predvaja v soboto, nedeljo in ponedeljek. V nedeljo predstava tudi ob pol 11. uri dopoldne.

*** Licitacija za dobavo kruha.** Ravnateljstvo državnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani razpisuje za ostalo dobo proračunskega leta 1922/1923 pismeno ofertalno licitacijo za dobavo kruha in sicer za državno splošno bolnico v Ljubljani, za otroško bolnico, za bolnico za ženske bolezni, za zavod za oskrbo umobolnih v Ljubljani in za enak zavod na Studencu. Ponudbe se bodo odpirale dne 5. februarja v pisarni gori omenjenega ravnateljstva. Interesente opozarjamo na razpis v »Uradnem listu«.

*** Iz Dola pri Hrastniku nam poročajo:** Za prapor Sokolskega narasčaja je darovala neimenovana gospica iz St. Florjana pri Polju 200 Din. Vrli, nepoznan dobrotnik sokolski zdravilo.

*** Potniki prebavajo, da kurjači za** služijo. Potniki, ki potujejo v notranjost Srbije, se pritožujejo, da se vagoni ne ogrevajo in da morajo vsled tega zmrzovati na vožnji. Kakor poročajo iz Beograda, je iskati pravi vzrok, zakaj se vagoni ne ogrevajo, v najnovejši uvedbi premij za štedenje premoga, katere dobivajo kurjači in vlakovodje. Zaradi premij, ki iznašajo nekoliko dinarjev, morajo potniki v vagonih prezebat.

*** Premestitev pošte Radna v Boštanj.** Ker se je pošta Radna premestila v Boštanj, se s 1. februarjem izpremenijo ime pošte v uradni naziv »Boštanj«. Z istim dnevom se uvede dostavljanje pošt nih pošilk po selskem pismonošju v naslednjih krajih: Dolnji Boštanj, Radna in Log. Dostavljalo se bo vsak dan razen nedelj.

*** Umrl je dne 23. januarja v Smihelu** na Krasu tamošnji podžupan gospod Janez Penko, zvest naprednjak. Za njim žaluje žena, 4 neposkrbljeni otroci in vsa občina. Blag mu spomin!

*** Izgubljen potni list.** V ponedeljek zvečer se je potni list na ime A. Z., uradnika pokrajinske uprave, izgubil. Najditeelj se naproša, da ga odda v upravi »Jutra«. — Našel pa se je italijanski potni list na ime Luigi Nanut. Dobi se v uredništvu »Jutra«.

*** Čevlji domačih tovarn Peter Kozina & Ko. z znamko »Peko«** so najboljši in najcenejši. Zahtevajte jih povsod. Glavna zaloga na drobno in debelo Ljubljana, Breg št. 20 in Aleksandrova cesta št. 1.

*** Dve tvornici zgoreli.** V Odžacih v Vojvodini je v ponedeljek izbruhnil silen požar, ki je popolnoma vpepelil parni mlin in električno tvrdko Erti in Scherer. Škoda znaša nad šest milijonov K.

*** Uho v smeteh.** Prošlo nedeljo so v Stora pri Celju priredili v gostilni Lokošek klerikalci šod, ki se je končal z velikanskim pretopom. Prišli so namreč socialisti, ki so najprej z argumenti besede potem pa dejanja dokazovali klerikalcem, da nimajo prav... Ko so drugo jutro ženske našle bošče, so našle med smetmi — iztrgano človeško uho. Najbrž je bilo Malhova, ker ne verjame, mo da bi se bila zgodila ta nepopisna krivica kakšnemu apostolu edino zveličavne SLS.

*** Umor Matkove družine.** Iz Hrastnika nam poročajo: Pred nekaj tedni so prinesli razni listi vest, da je prišlo na dan, kdo je leta 1919 umoril Matkovo družino v hribih nad Dolom. Imenovali so je tudi ime Franc Alič. Ker je tudi naš list posnel to notico po drugih listih, in nam sporoča sedaj Alič iz Vidnika, kjer dela v rudniku, da ni bil z umorom v nobeni zvezi in iskreno želi, da se tega suma opere, storimo to tem potom radevolje in z veseljem.

*** Mlad neprisiljavi.** Trije mladi neprisiljavi pod vodstvom 20letnega Franceta Lebana, so si v terek ponoči zbrali za svojo žrtve trafiko Franceta Matičiča na Gosposvetški cesti. Eden izmed njih je stal na straži, ostala dva pa sta vlomila in napolnila vrečo tobaka za 7000 kron. Imela pa sta smolo. Ko sta hotela oditi s plenom, ju je zasledil stražnik in odvedel oba v zapore. Malopridneža sta priznala, da pripadata organizaciji mladih vlomilcev, ki je že dobro izvešana v odpiranju vagonov in vlomih v stojnice. Nazivali so se med seboj »druge«, načrte izdelaval in »pohode« vodil pa je njihov očelar Franc Leban.

Gospodarstvo

KRIZA V TRŽAŠKI TRGOVSKI IN OBRTNIŠKI ZBORNICI.
Trst, 24. januarja.

Dne 5. t. m. se je vršila plenarna seja tukajšnje trgovske in obrtniške zbornice. Dosedanji predsednik komendator Vittorio Venezian je podal sliko kritičnega gospodarskega položaja Trsta in delovanja trgovske zbornice v prošlem letu ter orisal v glavnih potezah načrt, kako bi se v bodoče rešil Trst iz gospodarske krize. Pred volitvami je svetnik Ballis v imenu male trgovine in obrti podal izjavo, ki graja dosedanjio sestavo zbornice sveta, češ da ne odgovarja več potrebam novega položaja. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Venezian, ki pa je odločno izjavil, da ne sprejme predsedništva, češ da ne more več delovati tako kakor v prošlosti.

Dne 13. t. m. se je zato ponovno vršila seja zbornice z dnevnim redom: volitve predsednika in odzega odbora. Komendator Venezian se seje ni udeležil, pač pa je poslal podpredsedniku Oskarju Cosulichu pismo, v katerem izjavlja, da nikakor ne sprejme ponovne izvolitve. Pripomniti je, da tržaška zbornica šteje 48 članov in ker je komendator Venezian dobil pri volitvi le 25 glasov — pač glasove velike industrije in velike trgovine — pomenja to, da je dobil le en glas večine, kar je brezdvomno glavni vzrok, da ni sprejel izvolitve. Pri drugih volitvah je bilo navzočih 41 svetnikov. Vittorio Venezian je dobil 19 glasov, a 22 glasovnic je bilo praznih. Ker ni nihče dobil nadpolovične večine, je bila volitev neveljavna. V debati glede ponovne volitve se je predlagalo celo, naj sploh vsa zbornica poda demisijo, ker se bo z raztegnitvijo italijanske zakonodaje na nove pokrajine itak morala raziti.

V četrtki, 18. t. m. se je zbornica zopet sestala pod predsedništvom podpredsednika Cosulich. Od 40 glasov jih je dobil sedaj generalni ravnatelj in predsednik zavarovalnice Assicurazioni Generali, Edgardo Morpurgo 38, a dva Venezian. Za podpredsednika sta bila izvoljena Cosulich in Ziffer. Tržaško časopisje pravi o novem predsedniku, da je finančni in organizatorični strokovnjak, ki govori tudi mnogo jezikov in ki da bo mogel s svojimi vsestranskimi skušnjami kar najuspešneje voditi gospodarsko življenje Trsta.

Istoačasno je poročalo časopisje, da pomenijo te izvolitve zmago fašizma, ki hoče Julijsko Krajino pritegniti v okvir fašistovske nacionalne gospodarske politike, ki je liberistična, to je nasprotna vsem predvojnim protekcionizmom. V tržaški zbornici da so tudi po vojni ostale neizpremenjene predvojne trgovinske smernice kljub vsem političnim in zemljepisnim spremembam v vsej Evropi. Zato da je bilo treba, da pride v zbornici predvsem do spremembe programa, če ne že do spremembe oseb. Zbornica, da je imela zmotne pojme o industrijskem vprašanju, v glavnem omejenem na ladjedelnic, dočim pa mora Trst z ozirom na svoj zemljepisni položaj postati industrijsko središče za produkcijo in izvoz na balkanski polotok. Dežela da se mora osvoboditi tujih trgovcev in industrijalcev, ki so monopolizirali kraljevni promet. Treba je industrializirati Trst, odpraviti monopolne in spremeniti doslej veljavne trgovske smernice, ki so okamenela v trgovini z zaledjem. Ta sprememba da bo odgovarjala odločilnemu vplivu, ki ga bo imela na Trst internacionalizacija Donave, ki bo tvorila protitež tržaški trgovini z Levanto.

Volitvene dogodke in krizo v tržaški trgovski in obrtniški zbornici je potemtakem treba presojati s soupoštevanjem tega fašistovskega narodnogospodarsko-političnega stališča. Tako je storil najbrž tudi novozvoljeni zbornični predsednik, ki je, kakor poroča »Piccolo«, odločno odklonil izvolitve.

DOBAVE.
Dobava vrvarskega blaga. Pri odločenju za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 7. februarja t. l. ob 11. uri dopoldne ofertalna licitacija glede dobave raznega vrvarskega blaga. Predmetni oglas je v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

Dobava blaga in sukanca. Pri odločenju za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 8. februarja t. l. ob 11. uri dopoldne ofertalna licitacija glede dobave raznega blaga (platna, gradla, amerikana itd.) ter sukanca. Predmetni oglas je v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

Dobava ognjegasnih predmetov. V pisarni inženjerskega oddelka Dravske Div. oblasti v Ljubljani se bo vršila dne 3. februarja 1923 ob 10. uri dopoldne javna ofertalna dražba za nabavo ognjegasnih predmetov za Ljubljansko garnizijo in sicer: platenih cevi št. 1, 75 metrov, platenih cevi št. 6, 30 metrov, Minimax-aparatur 4 komade, Perkeo-aparatur 1 komad, rezervno tekočino za Perkeo aparat 1. Predmetni oglas je v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

Trgovinska pogajanja med Avstrijo in Jugoslavijo. Iz Beograda poročajo, da se prične te dni v Beogradu pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Avstrijo. Delegati avstrijske vlade dospejo te dni v Beograd.

Za politiko deflacije v Jugoslaviji. Beograjski »Trgovinski Glasnik« prinaša članek o stabilizaciji dinarja izpod peresa dr. M. Nedeljkovića. Pisec pravi med drugim: Poslednji borzni dogodki kažejo jasno, da se papirna valuta ne more umiriti in učvrstiti, dokler je papirnatoga denarja preveč v prometu in to več nego zahtevajo tržne potrebe. Ta preveč papirnatega denarja je trajna opasnost za vsako papirnatost in tako tudi za našo valuto, ker pri opasnosti vojne, okupacije itd. gleda vsakdo, da pretrzi svojo valuto v tuj denar ali v zlato. Da bi se naša valuta stabilizirala, se mora čimprej priči s politikio deflacije, to je manjšanja količine emitiranega papirnatega denarja.

Vprašanje naše cone v Solunu. Na poziv trgovske in obrtne zbornice v Skoplju so imeli zastopniki gospodarskih krogov v Skoplju konferenco, na kateri so izrazili svoje mišljenje o naši coni ob solunski luki. V spomenici, ki bo te dni izročena vladi v Beogradu, se predlaga med drugim: da se gradnja instalacij in konstrukcij v coni izvede v reži naše države ali podjetja, kateremu vlada delo poveri, da grška vlada čimprej stavi naši vladi prostor na razpolago, da naj se neposredna zveza med našo državo in solunsko cono ustvari potom nevtralnega koridorja Gjevdjellia-Solun; ali da se odstopi naši državi proga Gjevdjellia-Solun ali pa da naša država zgradi posebno progo.

Francosko posojilo Rumuniji. Med delegati rumunske vlade in zastopniki nekega francoskega konzorcija se vrše pogajanja glede posojila Rumuniji v znesku 100 milijonov frankov. Posojilo bi bilo sklenjeno za dobo 15 let. Obrestas mera bi znašala 4 do 5 odst. Pogajanje še niso zaključila.

Češkoslovaško-grška trgovinska pogodba. Iz Aten poročajo, da sta grški minister za zunanje zadeve Aleksis in češkoslovaški poslanik Mesik podpisala trgovinsko pogodbo za dobo 6 mesecev. Po tej pogodbi sme Grčija uvoziti v Češkoslovaško 2 milijona kg suhega grozja, 500.000 kg oljkega olja, 6.720.000 kilogr. suhih fig, 20.000 kg navadnega vina, 15.000 kg vina za lekarne, 15.000 kg likerja in konjaka, 3000 kg vermuta; poleg tega se češkoslovaška monopolna uprava obvezuje, da bo kupila od Grčije 700.000 kg tobaka iz starih pokraj in 1.900.000 kg tobaka iz novih pokrajin Grčije.

Zastoj v madžarskem izvozu moke. Iz Budimpešte poročajo: V zadnjem času je izvoz fine moke iz Madžarske zelo zastal, ker je ameriška in jugoslovanska moka cenejša (posledica padca dinarja). Madžarska vlada se peča z vprašanjem, kako bi se izvoz moke zopet ozivel. V to svrho se nameravajo znatno znižati izvozne pristojbine.

Madžarsko poljedelstvo. Iz statističnih podatkov madžarskega kmetijskega ministrstva je razvidno, da se je pridelalo na teritoriju Madžarske leta 1922 pšenice 12.200.000 q, rži 5.440.000 q, ječmena 4.600.000 q, ovsa 3.230.000 q, koruze 8.250.000 q.

Izvoz bombaža iz Egipta. Izvor bombaža iz Egipta neprestano raste. V mesecu decembru 1922 se je izvozilo 1.134.884 q, v istem mesecu leta 1921 pa le 675.545 q.

Odgovorni urednik Fr. Brozovič. Lastnik in izdajatelj Konzorcij »Jutra«. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 26. januarja 1923.		Ljubljana 306 m nad morjem				
Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	779.5	-4.7	brezvetra	jasno	—
Ljubljana	14.	776.9	2.3	sev. vzh.	—	—
Ljubljana	21.	776.2	0.9	—	—	—
Zagreb	7.	777.6	0.0	vzhod	megla	—
Beograd	7.	778.6	0.0	brezvetra	—	—
Udvar	7.	776.6	0.4	zapad	oblačno	—
Praga	7.	776.8	2.0	—	—	1.6
Izomost	7.	777.9	0.0	brezvetra	—	1.0

V Ljubljani barometer nižji, temper. višja. Seizne vzhaja ob 7.31, zahaja ob 16.56

„Krvavi kardinal“ Zgodovinski roman

«Reva debela, zakotalim te v mlin, da te ne bo nikjer nič!»

Tekmeča se ustavi. Corignan se sklanja nad nizkim debeluharjem, ta pa se vpenja na petah. Corignan si nekoliko namoči konice prstov in napravi z njimi značilno kretnjo ter reče:

«Fej!»

Rascasse pljune na tla in se oglasi: «Raka!»

Bilo je preveč. Corignan zavijti svoj ogromno pest in udari ž njo pod sebo, po hrbtu Rascassovem, debeli menih Rascasse pa se istočasno skloni in se z glavo naprej zažene proti Corignanovemu trebuhu. «Hk!» zavzdihne oba hkratu, in oba odfrčita, vsak na svojo stran. Corignan kakor bomba, Rascasse kakor srp. Oba sedita na tlaku.

Toda prihodnji hip se že zopet oba spravita na noge, pripravljena, da se iznova napadeta in spoprime, le s pogledom še ošneta ona vrata, na katera se je bil naslonil Trencavel. Toda volhuna sedaj obstojita, zavzdihne in se le spogledata. Ta pogled je veljal toliko, kakor dogovorjeno premirje.

«Stražniki nama ga odnašajo!» renči Corignan. «Pojdiva, skočiva, brate!»

«Skočiva!» cvili Rascasse. «Zvesta do smrti!»

In res poskočita tja do stražnikov. Corignan s svojimi dolgimi kraki kmalu prehití majhnega okroglega Rascassa. Ta se mu hoče najprej prilopiti za haljo, toda Corignan se ga reši, plane naprej in samo zakliče majhnemu: «Boš že videl, kako lepo znam jaz deliti, po bratovski!» Prihodnji hip obstane Rascasse odprtih ust in samo gleda, kako se nagli Corignan zažene v sredo napadajočih stražnikov proti Trencavelu, ki bo vsak čas podlegel številni promoci nasprotnikov, — vidi, da že steguje kapucin svoje dolge roke za Trencavelom, in ta pogled tako razvname Rascassovo jezo in zavist, da se mu porodi ideja, misel, ki je bila zares vredna zlata.

«Čakaj, hudič! Ti že pokažem tako deliti! Boš videl, kako delim jaz s teboj!» zakolne in... je že izginil.

Obe napadalski četi, Švicarji in stražniki, sta se bili združili pred vratmi. Seržan stražnikov razpostavi svoje ljudi. Trencavel čaka na napad z mečem v roki. Četa je vsa presenečena, da se poedinec, čisto sam, sploh upa upirati se jim z orožjem v roki. Pred napadom se zato uljudno seržan odkrije in pogleda

nasprotnika z vsem spoštovanjem. «Udajte se, gospod! Dovolj ste storili za svojo čast!... Storite sedaj še kaj za svojo kožo, predajte meč, ali pa napademo!»

«Zal mi je!» odgovori Trencavel. «Uljuden gospod ste! Toda moj mojster Barvillars me je učil, da ne smem predati svojega meča nikomur, razen kralju francoskemu, in tudi le to osebno!»

Seržan da znamenje. Stražniki in Švicarji stopajo proti njemu in kličejo: «Živel kralj!»

Napadenec pa krepko zakliče: «Trencavel! Trencavel! Trencavel!»

«Trencavel?» se gluho vprašujejo stražniki in se ustavijo.

Da, ustavijo se! Štirinajst jih je proti enemu samemu, toda ta eden je Trencavel!

Obotavljanje je trajalo samo za hip. Takoj na to se vrže vsi nadenkrat proti njemu. Z besnimi kletvicami in vikom se sedaj pomeša kratki, ostri žvenket orožja, kriki, vzdih, ropot, sopenje. Kakor vrtinec. Iz njega odlete najprej dva Švicarja, potem en stražnik, vsi krvavi. Nad glavami vrtince se kakor svetel krog bliskovito vrti meč, istočasno na levi in na desni, in istočasno odgovarja in streže udarce in sunke z desne in leve. Toda naenkrat se zlomi. Trencavel je izgubljen. Zma-

goslavni krič se zasilí. Dvajset rok se iztegne, da bi prijelo upornika. Bil je baš hip, ko zarenči Corignan. «Moj je! Moj je!» in njegova težka roka pade na Trencavelovo ramo. «Moj je! Moj je!»

Ta hip se naenkrat odpro vrata, na katera je Trencavel naslonjen, in pod pritiskom napadalcev odleti Trencavel skozi to nepričakovano odprtino na vrt. Corignanovo vinsavanje je bilo celo odvrnilo Trencavela pred prijemom stražnikov. In Corignan, ki je že prijel Trencavela, odleti sedaj z njim vred skozi vrata na vrt.

Stražniki se zaleté, da tudi sami stopijo skozi ta vrata. Toda presenečeni in začudeni obstanejo. Vrata, v katera so se zaleteli, so zaprta in trdna, in samo še škrtanje ključa se sliši, ki se je obrnil v ključavnici.

Vpije: «Razbijmo vrata!»

«Roke stran!» klikne seržan. «Da razbijemo vrata gviško palače? Ali ste ob pamet? Jaz že ne nosim svoje glave na prodaj!»

In pri vratih ostane trojica za stražo, seržan pa se poda z ostalo svojjo četo okrog vrtnega zidu, da bi vstopil v gviško palačo pri sprednjem vходу. Prispe v ulico Chaume in prične s tolkačem trkati na velika vrata, ki so tudi zaprta. Njegov namen je, da povpraša za dovoljenje, da sme preiskati ves prostrani vrt.

Toda nikdo mu ne odgovori. Palača gviških je zapuščena. Zato hodijo stražarji do večera okrog nje in jo stražijo. Ko pa se zmrachi, se zazdi dobremu seržanu, da so Trencavel in njegovi pomagači gotovo že kjerkoli zapustili palačo čez zid ali kako drugače in da nima straženie nobenega smisla več.

Trencavelovi pomagači! Kajti seržan nikakor ne ve in tudi ne more vedeti, da je Trencavelu odprli vrata oni debeluhar Rascasse, da prepreči, da bi Corignan sam imel lepi plen, Corignan in Rascasse... Trencavelova pomagača!

Kajti Rascasse je v trenutku, ko je videl, da preti opasnost, da bo njegov tekmeč zmagal v nejednak borbi in odnesel lovorike njemu, Rascassu, v tem trenutku se je spravil proti zidu, ukazal gledalcu meščanu, da mu služi za oporo, — «V imenu kralja in kardinala!» — in je po rade volje nastavljenem meščanovem hrbtu splezal na zid, odtod se zakotalil na vrt, našel vrata, v njih ključ... in ko se vrata odpro in pade Trencavel na vrt, renči Rascasse: «Kozel meniški, sedaj deli, če moreš!»

In naglo zaklene vrata. Ko se pa obrne, se mu kar kolena zašibe: S Trencavelom je tudi Corignan na vrtu...

(Dalje prih.)

Objave

• **Svetosavska beseda.** Pravoslavna cerkevna občina v Ljubljani priredi danes v prostorih Kazine svečano Svetosavsko besedo s prilaznim sodelovanjem gđ. Zdenke Zikove, članice ljubljanske opere, gospe D. Golia-Kobler, profesorice na Konzervatoriju, gospoda Julija Betetta, opernega pevca, pevskega društva «Ljubljanski Zvon», akademskega društva «Triglav» in godbe Dravske divizije. Začetek ob 20. Cene prostorov: Fotelj 25 Din, krog 20 Din, prva vrsta 15 Din in stojale 5 Din. — Vstopnice se prodajajo v trgovini g. E. Dobriča, Prešernova ulica 9., in zvečer pri blaginji. Prostovoljni prispevki se hvaležno sprejemajo ter naj se pošljejo na Pravoslavno cerkevno občino v Ljubljani ali oddajo zvečer pri blaginji. — Kdor bi pomotoma ne dobil vabila, se blagovolji javiti g. protijankovici v vojašnici vojvode Mišića. — Gospa Thierry-Kavčnikova je morala vsled obolelosti žal svoje sodelovanje odpovedati; mesto nje je ljubezljivo uskočila gđ. Zikova, ki bo pela arijo iz «Rusalk», Skrijančeva «Vizijo» in Gonnodorovo «Serenado».

• **Društvo «Oficirski dom v Ljubljani»** ima svoj redni občni zbor 3. februarja ob 9. dopoldne v oficirski menaži kasarni Vojvode Mišića (prej belgijska vojašnica). Dnevni red: 1. Letna poročila; a) predsedstva, b) tajništva, c) domačina, d) blaginje; 2. volitev novega odbora po čl. 11. Pravilnika (med temi z zastopnika rez. oficirjev); 3. slučajnost. Zlasti se opozarja na ta občni zbor, rezervni oficirji, ki se ga naj polnoštevilno udeležijo in predložijo svoje želje in nasvete merodajnemu forumu. Odbor.

• **Zadruga modistinj v Ljubljani** obkavi, da se vrše pomočniške preizkušnje dne 5. in 6. februarja t. l. Prošnje za pristopev k tej preizkušnji se sprejemajo v zadrugi pisarni (Gospodarska ulica 5) do vstevši 3. februarja t. l. Priložiti jim je učno pogodbo, pričevalo obrtovo nadaljevalne šole in potrdilo mojstrice o dovršeni učni dobi. Prošnje naj priložijo osebno, da dobe istočasno ustmeno nadaljnje informacije. —

Poizkusni komadi bodo interesantom na vpogled v zadrugi pisarni dne 7. februarja t. l.

• **Udruženje koroških Slovencev** pritrudi danes ob 7. uri zvečer v gostilni Mrak na Rinskimi cestami svoje običajno predavanje. Predava g. dr. Arnejc.

• **Društvo prijateljev humanistične gimnazije** vabi vse člane in prijatelje na 2. redni občni zbor, ki se bo vršil v sredo, 31. t. m. ob 15. v posvetovalnici i. drž. gimnazije v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. Pred občnim zborom odborova seja ob 14.30! — Odbor.

• **Društvo javnih nameštencev v Celju.** Občni zbor društva se vrši danes, dne 27. t. m. ob pol 8. uri zvečer v prostorih Narodnega doma. Odbor društva preklicuje svoj sklep, naj izstopijo javni nameščenci iz vseh kulturnih in političnih društev ter naj odpovejo vsako sodelovanje dokler se njihov gmotni položaj ne izboljša.

• **Električna razsvetljava na Viču.** Vabilo na javen shod, ki se bo vršil dne 29. t. m. ob 19. uri v gostilni gosp. Ivana Mariniška (v Ameriki) na Glincih. Dnevni red: Razprava o električni razsvetljavi, ter oddaji toka elektrarne Vojnoviš in Comp. Vabljeni vsi odjemalci električne luči in električnega toka. — Sklicatelj.

Izjava.

s katero preklicem trditve, ki sem jih objavil v «Poslanem» v «Jutru» z dne 17. januarja 1921 proti pol. ofic. g. Iv. Karari, sedaj v Mariboru.

Fr. Čuček, Murska Sobota.

Perilo

za dame, gospode in otroke po znižanih cenah pri A. Šinkovic nasl. K. Soss Ljubljana, Mestni trg št. 19.

Izjava.

Podpisani izjavljam, da nisva plačnici za dolgove, katere napravi na najino ime Tomaž Popit.

Vrhnik, 24. januarja 1923.

Minka Popit — Marija Benedik.

Redka prilika za kolesarje!
Oglejte si veliko zalogo ravno došlih koles (bicikljev)

za moške in ženske.
Najboljša angleška za mka.
Ne zamudite ugodnega nakupa, dokler traja zaloga!
Konkurenčne cene!
Za obilen poset vabi trdka
JOS. SELOVIN-ČUDEN
zaloga šivalnih strojev 119
Ljubljana, Mestni trg 13.

Slovenci!

V Beogradu posetite slovensko restavracijo

„TRIGLAV“
na Zelenem vencu.

Domača slovenska kuhinja!
Sol. d. na postrežba.

Avtomobile kolesa, motorje pnevmatiko vseh vrst olje, bencin

in druge potrebščine ima vedno v zalogi

F. Floriančič
Ljubljana.

Mali oglasi

Stenoje do 20 besedi. Dn. 3.—, restih nedeljskih 6 besedi 1 Din. — Trgovski oglasi, dopisovanja, obznanila do 20 besedi 5 Din., restih nedeljskih 6 besedi 2 Din. — Plače se (opre) (Lahko tudi 3 besedah.) Na upravljanje se odgovarja 1/2, ste je upravljanje priložena znanja za odgovor.

Službe

Poslovodja, 362
samostojna, organizatorična moč, za veliko staro trgovino na deželi, se sprejme. Kot posredovatelj kompanjo se sprejme reflektant z najmanj K 50.000 —. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Poslovodja» 362.

Vrtinar, 363
21 let star, išče mesta do 7. februarja t. l. Cenjeni dopisi naj se pošljejo na Hans Braun, vrtinar pri g. baronu pl. Giesl, Gorjaja Radgona.

Absolvent 366
drž. trg. šole išče primerne mesto, če mogoče s prostovoljno oskrbo. Cenjene ponudbe pod «Zanesljivo» na podružnico «Jutra», Maribor.

Absolvent 358
drž. dvor. trg. šole s šestmesечно prakso, sposoben vseh pisarniških del, išče primerne mesto, najraje pri špec. pod etna. Pismene ponudbe pod «Specijalija» na upravljanje «Jutra».

Tri trgovske vajence
poštenih starter, z doluro šolsko nabrazbo, in pomočnika, očitoma prodajalca, sprejme takoj velika trgovina

Dvokolesa 100
se sprejemajo v polno popravo, se ponikajo, emajirajo z ognjem in sbranjajo preko zime. «Tribuna», F. Batijel, Ljubljana Karlovska cesta 4.

Prodaj

Sladke krme, 368
večja množina in 2000 kg lepega zeloda odda uprava graščine Fužine pri Ljubljani.

Damske drsalke,
poniklane, dobro ohranjene, prodam. Naslov na upravo «Jutra». 367

Dvokolesa, 121
mali motorji, otroški vozički, sivalni stroji in pnevmatika najceneje. «TRIBUNA» Ljubljana, Karlovska cesta 4

Nov brak
na vzmetih za osem oseb se po ugodni ceni prodaja pri Andreju Zgoncu, gostila čarju in posebniku v Cerkuici pri Rakeu. 337

Stanovanjska
Novo spalno opravilo, lepo, mehko, se ceno prodaja pri trdki brata Rožić, Vengova ulica 6. 333

Mebilirano sobo 371
z električno razsvetljavo v sredini mesta išče mlad gospod.

Ponudbe pod «Soliden št.» na upravo «Jutra».

Nepremičnosti

Proda se hiša in blev,
velike kleti, krasen vinograd, blizu mesta Krupine, zasicurana gostilniška koncesija, pet minut od letovišča na zelo prometnem kraju. Cena 520.000 K. Ponudbe naj se pošljejo lastniku v Krapini št. 39. 364

Majhno posestvo
prodam, eno uro oddaljeno od kolodvoza Dobropolje, na glavni cesti proti Strugam. Vprašati pri posestniku Ivanu Aiko v Podgori, pošta Vidmo-Dobropolje. 364

Proda se hiša
z vrtom, pripravna za obrtnike, dalje hiša za vsako podjetje, več stavenih parcel v Trbovljah ob glavni cesti. Več pove Ivan Orehnik, posestnik v Trbovljah. Cene jako ugodne. 224

Lokal

Usnjarna 361
z vsemi pritliklami ter prostori za trgovino ali gostilno v Rajhenburgu št. 84 se odda v najem. Po dogovoru se tudi prodaja. Istotom se išče takoj družabnik za zgradbo nove žage in mlina.

Razno perilo

za dame, gospode in deca 84/1 priporočila trdka A. & E. Škabič Ljubljana Mestni trg 10

Dunajska tvornica kovinske robe

družba z omej. por.

prej Fer. J. Schar, Dunaj, & Albert Sauer, Gradec
glavno zastopstvo in komisijska zaloga za kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev

Braća Baum, Zagreb

Sajmište 53 (podaljšana Hatzova ulica) Telef. 4-28.
Zaloga vseh tu- in inozemskih vrst usnja, Jurišićeva ulica 28.

122

Parna žaga FRAN RAVNIKAR

mestni tesarski mojster 139

Ljubljana, Linhartova ulica št. 25
kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi celo gozdne parcele.

Kontrolnike za uvoznike, kontrolnike za izvoznike, kontrolnike za polog dinara, obveze za uvoznike (obrazec po členu 11.) in za izvoznike (obrazec po členu 16.),

ki jih predpisuje nova naredba o izdajanju deviz

v predpisani obliki ima v zalogi

Delniška fiskarna, d. d. v Ljubljani.